

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/straszy-w-miescie/armia-czerwona-na-ziemiach-pol/186442,Janusz-Oszytko-Wkroczenie-Sowietow-i-komunistycznych-organow-bezpieczenstwa-w-oc.html>
02.03.2026, 10:24

Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opola i powiatu

Warto na początek zacytować sprawozdawcę z Zarządu Miejskiego w Opolu, który tak opisuje sytuację po wkroczeniu Sowietów na początku 1945 r.: "Wypadki kradzieży, rozboju, jawnego bezprawia są na porządku dziennym, a ofiary tych przestępstw przede wszystkim ludność miejscowa wyrabia sobie odpowiedni pogląd, zdanie o Armii Czerwonej. Żołnierze Radzieccy w bezprawności swego działania nie mają żadnych granic jak również żaden środek nie jest dla nich zbyt radykalny i niemożliwy do zastosowania jeśli chodzi o zrealizowanie swych planów"

06.05.2020

Rok 1945		Księga zmarłych rzymsko-				
Nr	Nazwisko i imię zawód, wyznanie, zamieszkanie zmarłego	Data i miejsce		Data i miejsce urodzenia	Rodzice zmarłego	
		pogrzebu	śmierci		ojciec	matka
1	Herbert Jonotta probowacz Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	28. I. 1945 w Brynicy	6. II. 1904 w Kłiszkach	Ignacy Jonotta	Waleria Jonotta
2	Józef Broczkowski rolnik i Brynicy	27. I. 1945 w Brynicy	28. I. 1945 w Brynicy	dnia 14. I. 1913	Augustyn i Elżbieta Broczkowski z domu Jurek.	
3	Józef Baldy rolnik i Brynicy	27. I. w Brynicy	28. I. w Brynicy	Brynica dnia 22. I. 1889	Waleria Baldy	Joanna z domu Włodek
4	Flarek Paterek rolnik i Brynicy	27. I. w Brynicy	28. I. w Brynicy	Brynica dnia 24. I. 1889	Jan i Katarzyna	Ryszard z domu Tymon.
5	Władysław Emmerling rolnik i Kłiszkach	27. I. w Kłiszkach w roku 1945 do Brynicy	28. I. w Kłiszkach	Kłiszkach dnia 29. grudnia 1911	Ferdynand i Emilia Emmerling z domu Smerek	
6	Janusz Bratna rolnik i Kłiszkach	27. I. 1945 w Kłiszkach	28. I. w Kłiszkach	Kłiszkach dnia 1. stycznia 1899	Adam i Katarzyna	Elżbieta z domu Piemper.

Fotografia księgi zgonów z parafii pw. Św. Szczepana w Brynicy. Zespół własny J. Oszytko

Tak zwane wyzwalamie Opolszczyzny przez Sowietów zostało opisane w literaturze naukowej już w okresie PRL-u, m.in. przez Damiana Tomczyka (Przełamanie linii Odry w 1945 r., Opole 1976), jednakże skupił się on jedynie na walkach sowiecko-niemieckich. Dopiero po 1990 r. rozpoczęły się poważniejsze próby oszacowania strat ludności cywilnej, z których na uwagę zasługują badania Andrzeja Hanicha nad martyrologią miejscowego duchowieństwa, kwerenda fotograficzno-faktograficzna Fryderyka Kremsera opisana przez Joachima G. Goerlicha, a także publikacja Wolfganga Schwarza dot. m.in. ucieczki Niemców przed Sowietami z terenu Górnego Śląska. Podobną tematykę poruszał również Przemysław Wojciechowski, który podsumował ofiary II wojny światowej powiatu kluczborskiego - nie tylko wśród ludności miejscowej, lecz również

wśród polskich ekspatriantów ze Wschodu.

więcej ► nto.pl

Pliki do pobrania

[Janusz Oszytko: Wkroczenie Sowietów i komunistycznych organów bezpieczeństwa w oczach mieszkańców miasta Opola i powiatu \(pdf, 602.78 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)